

AASTAST 1925

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUM

VEEBRUAR 2015

MILJANO

FEST-ERI

SINU EESTI VÕI MINU EESTI?

Kindlasti polnud marmortahvlifilmist tuntud töölispoiss Käämer ainuke, kes nii küsinud on. Erineme üksteisest nii palju, ning kuniks on elu, see ilmselt ei muutu.

Tulevik on meie endi kätes. Vahel aga kiputakse unustama, et tegelikult on ainult tänu iseseisvus-manifestile see võimalik. Omariikluseta poleks meil valikuid ega vabadust teha ise otsuseid. Veel paarkümmend aastat tagasi kulges sellesamas riigis elu hoopis teiste sõnadega hümni taktis. „...Sa kõrgel leninlikku lippu kannad, suur Stalin juhtimas su tõusuteed...“ Elu uues riigis ongi vahel raske, aga me oleme tänulikud, et pole sunnitud laulma sirbile ja vasarale au andes selliseid sõnu. Käesoleva lehe kujunemise jooksul läksid peatoimetajate arvamused mitmeski küsimuses lahku. Olime kindlad, et tunneme oma koduriiki ja mis saaks siis olla lihtsam, kui sellest kirjutada. Siiski nägime, et nagu kõik eestlased, kannavad ka meie koolikaaslased igaüks pões erinevat Eestit. Seetõttu tuli mõlemal meist aeg-ajalt järele anda, austada koolikaaslaste erinevaid pilte Eestit ning tulemuse nimel kompromisse teha.

Ma loodan, et ei tule kunagi tagasi aega, millal rahvas oli riigi silmis vaid pimeda oinakarja rollis. Meie endi huvides on olla poliitiliselt aktiivne, lugeda ajalehti ja kaaluda ka veidi ebatavalisemaid vaatenurki. Pole olemas samasugust Eestit kahe eestlase jaoks, kuid meie erimeelsused rikastavad, sest mõnikord selgub ainult vaidluses tõde. Kui vastused on leitud riiklusega seotud küsimustele, pole vaja debatti karta ka mujal. Iseenda väikest Eestit luues tuleks aga meeles pidada, et teinekord on tarvis sellel mõni nurk või konarus maha lihvida, et teda teistega paremini sobitada. Filmis vastas tulihingeline Kasper koolivennale: „Meil on üks Eesti“. Nii see tõepoolest on.

Isegi kui vahel tundub lihtsam protestida ja vaielda, siis 24. veebruaril võiksime mõelda, kui kaua suudame säilitada seda olukorda, millega meil praegu nii uskumatult vedanud on. Meil tõepoolest on ainult üks Eesti, ärgem unustagem teda ära.

Peatoimetajad
Sandra Vösaste
ja Kristel Serg

Toimetaja ja nende Eesti kolmes sõnas

GREETE HOLLAS
must leib
laulupidu

KRISTEL SERG
parmupillihullus
muusika
kül

KAAREL VILJASTE
väike
visa
habras

LAURA JÕGAR
rukkilill
maarahvas
laulupidu

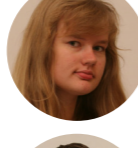
SAIMI KORTELAINEN
kül

KRISTEL ZIMMER
maa
meri
mets

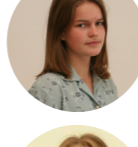
SANDRA VÖSASTE
Värska vesi
jaanipäev
meri

HANNA MARRANDI
emakeel
rukkileib
Hiiumaa

SILVER TAAVET KOLLOM
loodus
söök
inimesed

EEVA LIISA BENDER
pilvine
muutlik
mõtlik

EHE KALDMAA
rabad
metsad
internet

JÜRGEN LAKS (KÜLJENDAJA)
sült
kama
verivorst

KRISTI LUHA (JUHENDAJA)
Saaremaa
Teeme Ära
minu inimesed

#LIHTSALTEESTIASJAD

#aidsonvenemaalt
#endlikepp
#kartulivabariik
#ruumsaiotsa
#soineala
#puhasvesi
#tuhamäed
#mustleib
#maavanaema
#lihtsalteestiasjad
#soineala
#puhasvesi
#tuhamäed
#mustleib
#teadvähetämeiemehelaulusõnu
#skype ei leitatud rootsis
#+372
#Autonoomne Eesti Oblast
#enekas
#paraadpingviinidele
#hapukapsavabariik
#eestionpõhjamaa
#sõidatasülesilla
#h&m-iiüledoossoomes
#lätlaste lonkvarvast
#puskarivabariik
#wifivabariik
#POLEvenemaa EGAsoome
#pääsu
#mandariinid
#Kalevipoegtegitanii
#võinugalõhnabnagukadakas
#skypeonmeietehtud MITTELÄTLASTE
#kui leili ei kannata ära lavale roni
#keegiteamisasioneestivabariik
#tujurikkumine aastavahetusel
#täpitähed
#presidentkannabainultkikilipsu
#maailmakangeimpriiritus
#kamavabariik
#egaseewifiniiehekapole
#ilvesemaa
#taimsete ainetevabariik
#porgandrong
#taimevabariik
#pikemad kohukesed 2015
#helkuronkohustusliik
#mulgipudruvabariik
#1päev 4aastaaega
#armastad kedagi nii palju et peagu üited selle välja
#naabridonnudishimulikudvanainimesed
#hapukurk

Pildid: Elo Maria Pauman

TAHAD ISE OLLA, EESTLANE? OLE HEA!

SANDRA VÖSASTE

Mõningatel juhtudel elus tuleb teatud hetkedel korraks eemale astuda, et pilt selgemaks saaks. Ka mina viibisin kodumaa 97. sünnipäeva ajal eemal. Mul oli võimalus veeta vahetusaasta Viinis. Siis jagasin selle tähtsa päeva puhul interneti vahendusel mõtteid, mis mulle alles Austrias pähe turgatasid ning justnimelt Eestit puudutasid. Kuigi terve aastaring on pärast seda uuesti täitunud, on suur osa kirjutatust aktuaalne ja mul südames, seega tundub paslik ja vajalik neid mõtteid Miilangu lugemisele jagada.

Olen alati Eestimaa patrioot olnud ja märkasin juba lühikest aega pärast Viini saabumist, et see on üks nendest külgedest, mis mind kohalikest eristab - austerlased ja kodumaauhkus lihtsalt ei käi kokku. Põhjuseid võib leida nii lähedalt kui kaugel, kuid see ei ole teema, mis minu sees tegelikult juba pikemat aega närib. Ma ei taha olla see ninatark, kes alles pool aastat tagasi oma tavalise elu maha jättis, pea laiali otsas maailma tormas

ja nüüd oma kodumaa vigu tikutulega taga otsib, samal ajal uuele maale kiidulaulu löõritades. Ei, minu armastus Eesti ja eestlaste vastu ei ole kuhugi kadunud. Pea iga päev ilmneb midagi uut, mis uhkeks teeb. Kahjuks ilmneb ka seda, mille pärast tunnen natuke häbi.

“**Viinis on mehed, on naised ja ka Conchitad, kuid igaüks loob soorollidest iseenda järgi seatud kuvandi.**

Viinist sallivamate elanikega linna on raske leida ja tänan veel ka pärast kuut kuud iga päev õnne, et just siia sattusin. Mitte keegi ei pane pahaks, kui su riided on mitte-nagu-igal-teisel stiilis, kui su kulmud pole kitkutud/on liiga kitkutud või kui sa soovid veebruaris nabapluusi kanda - igaüks on ilus just nii, nagu ta tahab, kui üldse tahab. Loomulikult ei pea mina ega viinlased igat asja riitumise ja muidu välimuse puhul tavaliseks, aga endale antakse aru, et teise inimese juuksevärv või seeliku pikkus ei puutu sinusse ja ei ole mingit mõtet enda ning teise elu tühja targu-

tamisega ebaseadlikumaks teha. Samal ajal hoian oma eestlastest tuttavatel läbi nutifoni vaikselt silma peal ja iga viimne kui päev loen, kuidas mõni kena neiu tunneb vajadust nakkida teise, tegelikult sama kena neiu kulmukaare kallal. Probleem: „kas ma olen ilusam, kui see teine tüdruk?“, nagu muu enam ei loeks. Ilmselt oleme paljusid kuulnud rääkimas sellest, kuidas „ise-loom loeb“, aga miks me nende sõnade järgi ei käitu? Kaane avamine ja sisu lugemine annaks meile kõigile nii usumatult palju...

“**Eesti keeleruumist eemal elades olen keelt ja sõnu veel rohkem väärtustama hakanud.**

JÄÄLOSSID ON ARGPÜKSTELE
Eelneva lõigu viimase lausega valmis saanud, turgatas mulle pähe, miks see pealiskaudsus eestlasi teinekord vaevata võib. Me lihtsalt ei lase ennast kaanest kaugemale lugeda! Eestis võib see illusioon veel kuidagi ära petta, et lumekuningannaks olemine ja oma jääst lossis istumine on tohutu sisemine tugevus ja enesekontroll, kuid juba lühikese ajaga saab

välisriigis selgeks, et teisel on inimesed harjunud natuke rohkem väljapoole elama. Kui sa ei ütle, mida tunned, mõtled või soovid, siis ega keegi sinult neid sõnu tagant välja tirima ei tule ja nii võidki oma uhkes üksinduses iseenda ehitatud barjääride vahel edasi istuda ja ainult oma argust süüdistada. Oma mõttemaailma jagamisega ei näidata mitte ainult usaldust, vaid viisakust teise suhtes. Siiski tuleb nende privileegide osaks saajaid hoolikalt valida. Oma mõtete ja emotsioonide mitte välja laskmine näitab hirmu tagajärgede ees - kartus, mis juhtub, kui see kõik endast välja lasta, kartus, et seda ei suuda enam ohjata. Meie maa ajalugu uurides, enda sisse vaadates või enda kaasmaalasi tundes ei ütleks ma mingil juhul, et eestlane on argpüks, otse vastupidi. Miks on siis nii raske sellest tunnehirmust üle saada?

SUGU VS KÄITUMINE
Tunnete näitamine teeks head nii meestele kui naistele. Üleüldse ei tohiks sugudevahelistes käitumisreeglites nii märgatavat vahet sisse lasta. Näiteid saab tuua juba ainuüksi välimuse kohta - kui mõni eesti poiss juukseid värvitud on, peab ta tõenäoliselt tükki aega kuulama, et see on „suht gei“, siin aga oli kõige tõsisem kommentaar, mida üleöö blondistunud koolivend kuulda võis, et „sa näed välja nagu Draco Malfoy.“ Tema soos või seksuaalses orientatsioonis ei kahelnud pärast juuste värvivahetust keegi. On Eestis ainult tüdrukutel õigus oma välimuse üle otsustada? Samaväärne oleks väita, et poisid võivad paksud olla, tüdrukud mitte. Absurd!

Austerlased ja riigilipud: oma riigilipuga nad väga meelsasti ei lehvita. Siiski ei olnud nad vastu selle, kui palusin neil riietuda meie riigilipu värvidesse.

SUITS HAISEB IKKA ÜHTMOODI
Kui Eestis mõni poiss või mees suitsu ette paneb, siis võib-olla mainitakse korraks halba lõhna, aga kui sigareti süütab naine, on kindlasti kohal vähemalt üks inimene, kes teatab, et „see on lihtsalt rõve, kui naine suitsetab.“ Loomulikult on, vastupidist polegi mõtet väita, kuid mispärast on tuhatosilõhnaga tüdruk suurem pahategija kui suitsetajast poiss?

PATRIOTISM VAJAB PÕHJUST
Eesti keeleruumist eemal elades olen keelt ja sõnu veel rohkem väärtustama hakanud. Eestis olen lugematuid kordi kuulnud mõnd õpetajat, lapsevanemat või autoriteetset isikut ütlemas: „õudne, kui tütarlapsed ropendavad.“ Siin sellist nõmedat supupoole

vastandamist ei eksisteeri, kuid tõele tuleb au anda - eestlastega võrreldes on austerlaste keelekasutus tunduvalt rämpsuvabam, seda ka noorte hulgas. Oma siseviha sõnadesse ümber valamine on üsna ebatavaline, kuid kui ikkagi muudmoodi enam ei saa, antakse see andeks nii tüdrukutele kui poistele. Samuti on normaalne, et klassi õpilastest on poisid need „targad“, kellel alati kodutööd tehtud on, seejuures üldse mitte nohik olemata. Tüdrukud võivad aga kanda lühikesi soenguid ja korvpallipükse ilma, et keegi neid Karlssoniteks nimetaks. Kogu selle jutuga ei taha ma väita, nagu oleks siinne ühiskond sootu nagu mõnes Rootsi lasteaias (uudis selle kohta, kus ei lasteaias pole poisid ja tüd-

ruid, on „sõbrakesed“). Viinis on mehed, on naised ja ka Conchitad, kuid igaüks loob soorollidest iseenda järgi seatud kuvandi. Kui nüüd sugu, vanus, rahvus ja muud segavad tegurid kõrvale jätta, on austerlastel ka inimeseks olemisel eestlastele palju ette näidata. Eestis räägitakse alkoholi ja tubakaga seoses pidevalt kambavaimust. „Ma joon, sest ükski ei viitsi kaine olla“ ja „no sõber pakkus suitsu, ega ma ise tavaliselt ei tõmba“ kuulub umbes sama tihti kui Austrias kostub „aitäh“ ja „palun“. Suur hulk austerlasi suitsetab regulaarselt, ka koolipäeva jooksul teevad mitmed õpetajad-õpilased suitsupause. Alati ollakse lahedad ka teistega jagama, kuid kui viisakalt keelduda, ei vaata sinu peale

keegi viltu. Tahad, siis tõmba, ei taha, ei tõmba, oma asi. Joomist-suitsetamist ei kiideta siin kindlasti heaks, lihtsalt on kombeks arvata, et inimene omab iseseisvat mõtlemisvõimet ja suudab kõik iseendaga läbi rääkides otsuseid vastu võtta. Ma ei taha eestlasi maha teha, kaugel sellest. See tähendaks minu jaoks ka iseenda halvustamist. Miks mitte mõni hea arusaam eestlaste ja austerlaste erinevusest üles korjata ja endale kuhugi külge kinnitada. Alati võib ju teistelt rahvastelt õppida ja seeläbi ise paremaks saada. Ei ole see austerlane kah mingi imeloom, liigilt on ta inime- ne nagu meiega, lihtsalt ta laseb sellel teinekord rohkem välja paista.

Foto: erakogu

Algallikas: http://sandraustria.blogspot.com/2015_02_01_archive.html

HANNA MARRANDI

AVATUS VÕI SULETUS PAGULASRINDEL

Peatselt saabuval Eesti Vabariigi sünnipäeval võime kõik end õnnitleda. 98 on nii väärkas vanus, et sellealise inimese kohta öeldaks juba, et ta on raugaeas. Nii vanad inimesed on elutargad, oma kogemustest õppinud ja noorematel ei sobi neid enam õpetada. Kuid oma riiki võib selle eest õpetada igauks meist. Koosneb ju riik just nimelt üksikindiviididest ja meil kõigil on võimalus oma kodumaa arenemisel sõna sekka öelda. Kus viga näed laita, seal tule ja aita.

Praegune keeruline maailmapoliitiline olukord, kuid ka inimeste suurenenud nõudmised oma elukeskkonnale, on seadnud Eesti keeruliste valikute ette. Enam ei saa silmi kinni pigistada, sest laia maailma probleemid on jõudnud ka meie pisikesse maanurka. Eelmise aasta jooksul jõudis

kriisipiirkondadest Euroopasse üle ühe miljoni inimese. Sel aastal on tulijaid praeguseks olnud 80 000 ja nende vool ei peatu. Põgenikest enamus on pärit kodusõjas Süüriast või teistest Lähis-Ida või Aafrika riikidest, kus domineerivad terroristlikud rühmitused. Need on miljonid inimesed, kes jätaavad kõik tuttava selja taha ja asuvad eluga riskides teele, sest neil on hirm. Muidugi, nii suur inimass sisaldab kahtlemata ka aferiste ja majanduspõgenikke, kuid ohtlikku teekonda ei võeta üldiselt ette lihtsalt õnnetsimise eesmärgil. Nad tulevad, sest teist võimalust enam ei ole. Tuues taas näiteks Süüria: alates kodusõja algusest 2011. aastal on sealt põgenenud viiendik kogu riigi rahvastikust. Aga mis puutub siia meie kodune Eesti? Peame tegema valiku, kas soovime elada pead liiva alla peites ja ütlemes, et pole meie asi, mis seal Vahemerele toimub, või jagame teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega ühist vastutust. Tegelikult meil on see kohustus. See on valik avatud või suletud Eesti vahel.

PAANIKA VERSUS TEGELIK OLUKORD
Pagulashirm on ülepaistatud ja läbi mõtlemata. Vaadates näkku faktidele: enamik põgenejaid soovib asüüli taotleda

Saksamaalt (47,5% Süüria põgenikest, kes palusid Euroopa Liidus 2015. aastal asüüli), Rootsilt, Prantsusmaalt või teistelt rikkamatelt riikidelt. Eesti on liiga külm, liiga kaugel ja mis seal salata - ka liiga vaene, olemaks asüüli taotlejate esmane valik. Teiseks, pagulaskvoodid on igale EL-i liikmesriigile määratud arvestades rahvaarvu, sisemajanduse kogutoodangut, senist varjupaigataotlejate arvu ning töötuse määra (allikas MTÜ Eesti Pagulasabi - toim.). Meilt tõepoolest ei nõuta tuhandete sõjapõgenike maajutamist. Praeguste andmete põhjal peaks neid Maarjamaale saabuma veidi üle 500, mis on alla 3% põgenike koguarvust. Kolmandaks, ja see on ehk isegi kõige olulisem, peaksime pagulasi vastu võtma juba puhtalt inimlikkuse printsiipi järgides. Eestlased on olnud samas olukorras, kui nad Teise maailmasõja aastatel paatidega üle Läänemere sõitsid või põgenesid Põhjasõja eest. Lubades sõjapõgenikel tulla Eestisse, avame neile lisaks riigipiirile ka oma südamed ja väärtustame ühtlasi meie esivanemate vastu üles näidatud heatahtlikkust. Seda suuremeelsust võiks olla ka tänaste eestlaste hinges.

MIDA TEHA?
Igasugune harjumatu olukord tekitab hirmu, nii suure mastaabis nagu pagulasküsimus seda on, veel eriti. Sündmused novembrikuises Pariisis ja aastavahetuseaegses Kölnis toovad meie huultele küsimuse, kas ka

Eestis hakkab tulevikus juhtuma midagi sarnast. Mina arvan, et mitte. Esiteks peab siia saabuvate pagulastega hakkama kohe tegelema. Keeleõppekursuste korraldamine on hädavajalik. Eriti hea oleks, kui oleks võimalik need siduda majandusliku toetuse andmisega. Tuleb leida põgenikele tegevust: päevakeskused ja ümberõpe on väga olulised, sest töö leidmine võtab paratamatult aega. Saabujad tuleb hajutada üle riigi laiali, et vältida getostumist. Aga eelkõige on vaja avatud meelt ja tolerantset suhtumist. Ilmselt ei juhtu Eestis nii nagu Soomes, kus isegi peaminister Juha Sipilä pakkus pagulasperekondadele oma suvemaja, et kriisi lahendamise isiklikku panust anda, kuid sõbralikkust suudame meiegi välja näidata.

Seega: kas suletud või avatud? Kategooriline vastuseis pagulaste vastuvõtmisele näitab kitsarinnalisust ja negatiivseid eelarvamusi, mis ei pruugi sugugi tõeks osutada. Sedasi käitudes tõestame, et me pole lääneriikidega samal arengutasemel, oleme nõrgemad. Kuid otsus näidata üles heatahtlikkust annab meile ka tulevikus õiguse teistele Euroopa Liidu liikmesriikidele silma vaadata ja end nende hulka lugeda. Tugev riik ei näe põgenikes ohtu, vaid võimalust. Armas Eesti, soovin sulle palju õnne sünnipäevaks ja oskust teha tarku valikuid!

EESTI LÄBI MAAILMA SILMADE

EHE KALDMAA

Reisil olles tehakse alati võrdlusi oma kodumaa ja külastatava riigi vahel. Leitakse nii häid ja halbu külgi. Mis aga iseloomustab Eestit, meie kodumaad, mida me ise sageli objektiivselt hinnata ei oska?

Ilmselt ei tule üllatusena, et eestlase jaoks ei ole midagi hinnalisemat, kui isiklik ruum. Samas, kui eestlane kellegi teise isiklikku ruumi tungib, siis ta naljalt ei vabanda. See jätab mitmed välismaalased nõutuks. Kellelegi kogemata vastu minemine on lihtsalt paratamatus, mille suhtes eestlased tunduvad olevat aktsepteerivamad kui mujal Euroopas. Tundub, et vahelised eestlased ütlevad teisele eestlasele, et too peaks oma elustiili muutma. Ka erineva jõukuse tasemega inimesi aktsepteeritakse paremini. Kõik lihttöölised on valge nahaga, mis esmapilgul mõjub lääne-eurooplastele kummaliselt, sest valge nahaga teetöölised ega koristajad seal enam nii naljalt ei näe. Klassisüsteemi, nagu varjatud ku-

jul mingil määral Lääne-Euroopas ja USAs eksisteerib, Eestis kindlasti pole.

SÖÖGIST HARIDUSENI
Keeruline on olla taime toitlane, kui olla Eesti rahvustoidu huviline. Peaaegu igas rahvustoidus on liha. Meie rahvustoidud jäävad sageli üksluiseks ning uusi maitseid ei paku. Ka toidupoepuuviljalik pole kõige parem. Võrreldes näiteks Eesti ja Norra toidupoode eksootilisest puuviljadest valikuvõimalust, on Eestis eksootilisem söödav vitamiinipomm viigimari, mida tavaliselt müüakse neljakaupa utoopilise hinnaga. Ka piparde ja võrtsidega on sama lugu: neid lihtsalt poodides pole ning Asian Chefs kolme kaunaga toitu tellides ei meenuta kuum roog ühelegi hispaanlasele ega asiaadile kodumaa tõeliselt võrtsikat köhutäit. Toidukohtades küsib asi veel imelikumaks: lauda tuuakse vesi, kus on sees kurgiviilud, marjad, apelsinikettad. „Kes teeb nii? Miks?”

Eesti lapsed õpivad hilja lugema, kuna kooli minnakse alles seitsmeaastaselt. Koolitarkus on aga teatavasti kõrgel tasemel, seega pole selles ilmingimata midagi halba. Erinevates Euroopa ja Aasia riikides ning USAs võivad ju lapsed varasemas eas kooli minna, kuid kooli kõnnitakse 13-aastaseks saamiseni ikka ema käekõrval. Eesti laste

iseseisvus on paljudele võõramaalastele väga üllatav. Üksi koolist koju jalutav koolijüts, telefon taskus, on igapäevane tänavapilt. Vanemad julgevad nii teha, sest Eesti tänavad on turvalised. Nii kaua, kuni oled valge nahaga...

HALVUSTAV HOIAK EI AITA KOOSTÖÖLE KAASA
Kõik vestlused Eesti ühiskonnast siin elavate välismaalastega on alati jõudnud rassismi küsimuseni. Isiklikud kokkupuuted selle teemaga on väiksemal või suuremal määral neil kõigil. Silmapaistmavad on vast välimusega tudengitelt on küsitud halvustaval toonil „Kas sa oled mingi moslem vä?“, millele pärast positiivset vastust oleks ilmselt järgnenud löök näkku. Sellise paljuski ebainimliku hoiakuga jääb Eestil kasutamata palju akadeemilist potentsiaali mustanahaliste hulgas, kuna ühiskonnas on arvukalt neid diskrimineerivaid inimesi.

OH SEDA KULTUURI!
Eestis enne südaööd tavaliselt ühtegi kergemuusika kontserti naljalt kuulama minna ei saa, kuid Lääne-Euroopas on sellisel kellaajal juba kergemuusika kontserdikülalastajad magamas. Paljudes riikides on seadused, mis näevad ette, et kontserdid peavad kell 23.00 läbi olema. Mis aga

kultuursematele mitte-eestlastele väga meeldib, on maailmatasemel kontsertide sagedus. Kõrgel tasemel kontserte või ooperilavastusi leidub vähemalt iga kahe nädala tagant. Ka erinevate muusikakoolide saalides on võimalik kuulata andekaid, tulevase Eesti kuulsaid muusikuid, kellest kahtlemata mitmed jõuavad oma andega laia maailma. Eestlased on kultuuri, teatrit ja muusikat austav rahvas. Ilmselt mängib siin oma osa ka see, et kontserdi- ja teatripiletid on siin odavamad (riigi keskmise palga suhtes) võrreldes teiste riikidega. Eranditult toovad kõik võõramaalased välja asjaolu, et Eesti on headu tasemelt võrreldav Skandinaaviaga ja hinnad ning elatustase on peaaegu sama Lääne-Euroopaga. Rääkimata muidugi veel eestlaste sarkastilisest huumorist, imetabastest e-riigi teenustest, wifist, mis kiirgab peaaegu igal pool meie ümber ning kaunist ja raskest emakeelest. Eesti on üks omamoodi riik veel omapärasema rahvaga. Siin välismaalaseks elades on iga päev tõeline elamus.

Fotod: erakogu

Kuidas Te seda päeva tähistate?

Triin Ulst

Minu jaoks on see nagu iga tähistamine: võtan korraks aja, olen oma mõtetega ja teen nendega midagi. Ehk valmistan rahvuslikku sööki või saan sõprade ja perega kokku. Päril lippu laual ei ole, aga õhtul on ju presidendi vastuvõtt. Samas ei säti ma oma elu selle järgi, et ma kindlasti pean midagi kindlat tegema. Pigem on lihtsalt vaba päev, mil perega koos süüa ja juttu ajada. „Nimed marmortahvil“ vaatan ka alati hea meelega üle.

Karin Soodla

24. veebruar on minu kui eestlase jaoks loomulikult tähtis päev, kuid kuidagi eriliselt ma seda ei tähista. Üldjuhul on 24. veebruaril ju külm ja siis on lihtsalt mõnus kodus ahju kütta ja oma perega vaba päeva nautida. Vahel külastame minu abikaasa vanemaid ja siis on tavaliselt pidulikum lõuna- või õhtusöök.

„JUSTKUI HEA SÕBRA SÜNNIPÄEV...“

Milline tähendus on Teie jaoks 24. veebruaril?

Triin Ulst

24. veebruar tähendab minu jaoks riigi sünnipäeva. Meil on Eesti, meil on siin hea elada. Mul on päris hea meel, et kord aastas on kindel punkt, mil enamik inimesi mõtleb selle peale.

Eha Paabo

24. veebruar on minu jaoks tähtis päev. Justkui hea sõbra sünnipäev, mis kunagi ei unune ning mida alati tähistama peab. See on päev, mil saab töökarussellilt korraks maha astuda ning mõelda nende asjade peale, mis tõeliselt olulised ja tähtsad. Lipuheiskamise tseremoonia, kaitseväge paraad, presidendi vastuvõtt – kõik see kokku viib mind ikka ja jälle mõttele, et meie väikese Eesti riigi teke, taasiseseisvumine ja püsijäämine on tõeline IME. Ja imed püsivad, kuni on neisse uskujaid!

KAAREL VILJASTE

Uurisime kolmelt armsalt õpetajalt, kuidas nemad 24. veebruaril veedavad. Valmistavad nad rahvustoite või lähevad varahommikul lippu heiskama? Mõtteid jagavad psühholoog Triin Ulst, keemiaõpetaja Eha Paabo ja eesti keele õpetaja Karin Soodla.

Kas sööte kindlasti kiluleiba ja kama või valmistate ehk muid tähtpäevale kohaseid roogi?

Triin Ulst

Kui hetkel on materjale käepärast, siis karaskit ja kiluvõileibu ikka teen. Need maitsevad muidu ka head. Vabariigi aastapäeva tuletab meelde, et polegi kaua selliseid toite valmistanud. Kui koosistumine juba on, võiks ju natuke pidulikumat.

Karin Soodla

Kiluleiba ma vabariigi aastapäeval päris kindlasti ei söö. Kilu on tülikas puhastada ja peale minu ei söö meie peres seda keegi. Kama ei söö ma ei vabariigi aastapäeval ega ka muudel päevadel, sest ma lihtsalt ei söö kama. Perele pakun söögiks midagi lihtsat nagu kartulit ja kastet. Mul on kolm last, kes ei hooli peentest roogadest, vaid armastavad seda, millega nad harjunud on.

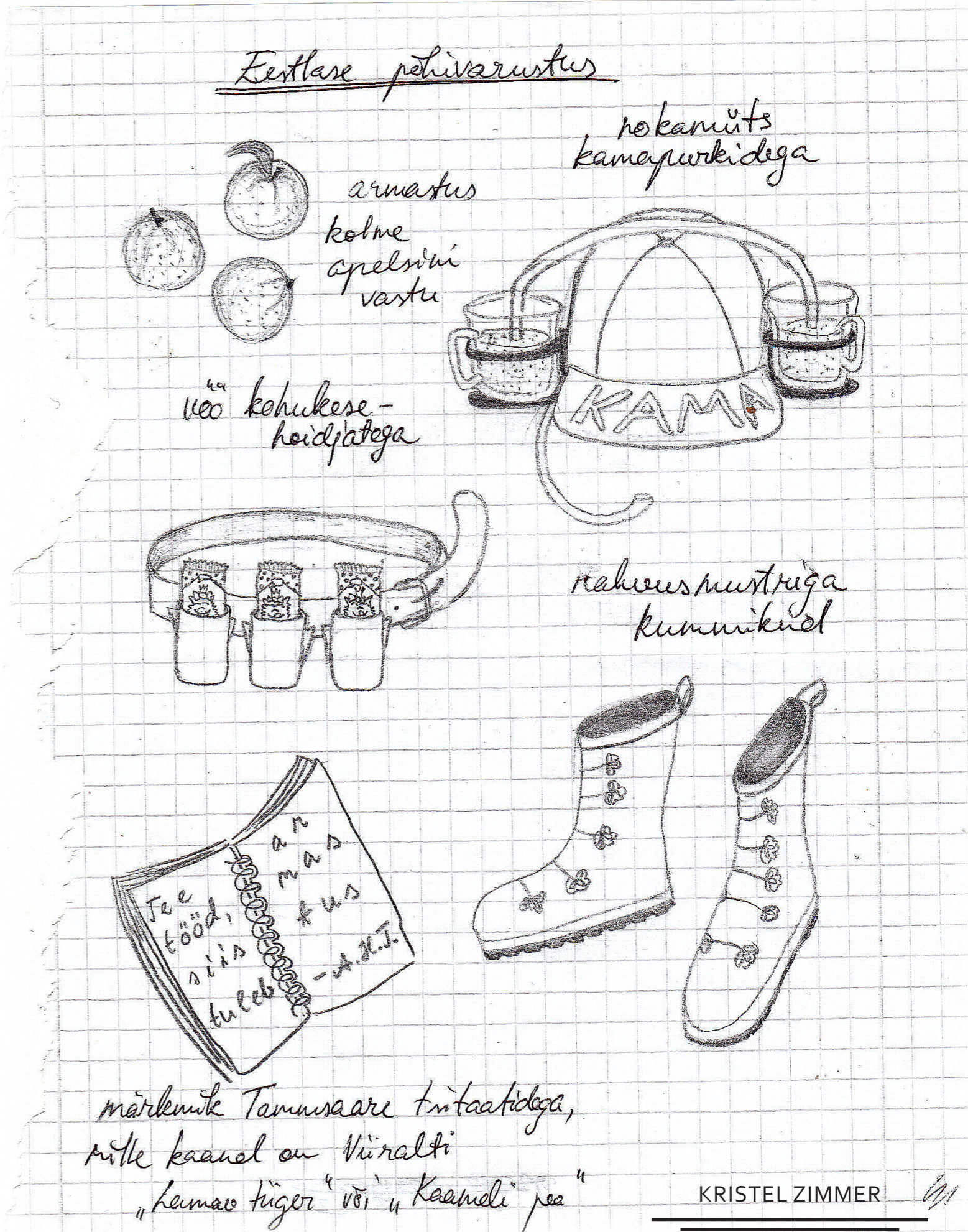
Kas tähistamine on viimase 25 aasta jooksul muutunud?

Karin Soodla

24. veebruari tähistamist vanematekodus ma eriti hästi ei mäleta. Võib-olla joodi tähtsa päeva puhul pits konjakit või valmistati kogukam õhtusöök, kuid pigem oli täiesti tavaline päev. Vahest oli ehk televiisor käima pandud ja vaadati presidendi vastuvõtule saabu vaid prominente. Ju olid tollal minu jaoks tähtsad sõbrad, mitte isamaa, sest näiteks 1992. aasta veebruarist ei mäleta ma vähimatki. Patriotismipuhangud seostuvad pigem olümpiamängude ja eestlaste võitudega.

Eha Paabo

24. veebruaril on minu kodus viimase 25 aasta jooksul alati olnud laual sünnipäevatorit (kilu, kama, mulgikapsaid ja teisi rahvustoite süües piisavalt tihti tavapäevadel). Koogi küpsetan kindlasti ka sellel aastal.

KRISTEL ZIMMER

SEST MINA OLENGI SEE KATKINE PAREMAT OTSIV EESTLANE

TIINA TUBLI

Saagem tuttavaks: mina olen Tiina ja kavatsen järgmisest sügisest välismaale õppima asuda. Kes teab, kuhu mind elu seejärel edasi viib.

Niisiis... Kuulasin paar nädalat tagasi ööülikooli loengut teemal „Miks inimesed lähevad katki?“. Kuulasin ja nõustusin - me läheme katki, sest praeguses maailmas pole miski enam nii traditsiooniline nagu see oli varem. Võimalusi on palju ja vahest isegi liiga palju. Nii palju otsuseid, mida tuleb ise vastu võtta - meie tulevik on meie endi kätes ja me ei ela enam stiilis emaoli-arst-mina-olen-arst või isa-oli-korstnapühkija-mina-pean-ka. Võime üldjuhul kujuneda kelleks ja olla kes iganes soovime. Ei mingeid liigseid piiranguid või traditsioone, mis meid kinni hoiaks. Seega on kõik meie endi kätes ja see, mu sõbrad, on üks kuradima suur koorem.

EESTLANE OLEN JA EESTLASEKS JÄÄN

Aga on veel see teine vastuoluline ja minu puhul raskeks kujunenud koorem - olla eestlane st jääda Eestisse ja kanda edasi eesti keele kuldset kõla. Aga

mina ei taha. Ma ei mõista, miks küll on meie riigi ja rahvuse tähtsustamine nii oluline. Tunnen, kuidas traditsioonid aheldavad mind ja ei lase mul olla see, kes tegelikult sisemiselt olen ning olla tahan. Mis on omakorda veider, sest traditsioonid olid eelmainitud loengu põhjal need, mis on kerge olemise aluseks. Elan kooli, ühiskonna, ajaloo ja muusika mõjul stiilis sündisid-eestlasena-ütlet-et-sulle-meeldib-see. Ei, nüüd kõlas see kõik kuidagi kurjalt. Mulle meeldib olla eestlane, aga mulle ei meeldi, et seda mu oma riik mulle nina alla hõõrub.

D-VITAMIIN

Ma tean, et pole olemas perfektset riiki. Kindlasti tean oma kogemusest ka seda, et maailmas pole paremat kohta, kui kodumaa, kus kõik on lihtne, mugav ja no muidugi kodune(!). Aga siiski on mul, võib-olla vaid vanusest tulenevalt, kammitsitud tunne. Mulle näib, nagu elan riigis, kus miski ei liigu edasi, isegi kui kõik näib arenevat tohututes kiirustes. Eriti hetkel, mil istun otsuste küngal ja püüan leida iseennast ja teate küll - kõik see ühe etapi lõpu ja teise alguse katastroofiline emotsioon. Niisiis tekib kujutluspilt, kuidas ma seisan suure tuule käes, samal ajal kui mujal maailmas kõik tuulega kaasa liiguvad ja neile tuul liiga ei tee - nendel pole külm, nemad ei külmeta. Nende helge tulevik on täis D-vitamiini ja ka päikest (siinkohal olen kergelt kade geograafiliste maalappide peale, kus päi-

kest on keskmisest rohkem), samal ajal võtab minus hooгу tühi seisak ja masenduse hoovus.

MINU MASENDUSE ALLIKAD
Masendus, sest Eesti on väike, palgad on väikesed, kultuuril ei lasta elada, sest seda lihtsalt ei toetata piisavalt, koolid on stressirohked, ilmad on külmad, inimesed on kurjade nägudega, alkohol on väljapääs kõigele, „homod on nõmedad“, poliitikuid ei saa usaldada...

PROOVIME ÄRA

Ihkan tunda seda heaolu-ühiskonnast tulenevat kerget sammu ja näha maailma mitme erineva keele kaudu. Tahan täita oma pagasi eri-

nevate ideede, uskumuste ja tunnetega, et siis olla võib-olla hästi katki, aga minu valikud on sedavõrra põhjalikumad ja kaalukamad. Tahan tunda end kodutult, et siis üks päev koju tulla ja mõista, et armastan oma kodumaa tänu mujal maailmas läbielatud. Kindlasti aga mitte sellepärast, et nii peab või nii on eestlastele kombeks. Ja see on täiesti arusaadav, kui ma näin mõnele inimesele reeturlik ja lihtsalt kergemat tulevikku otsiv plika, aga nii ma tunnen ja olen alati tundnud.

Ma armastan oma kodumaa ja oma rahvast, aga tunnen, et ma ei tea veel, miks ma seda tegelikult teen.

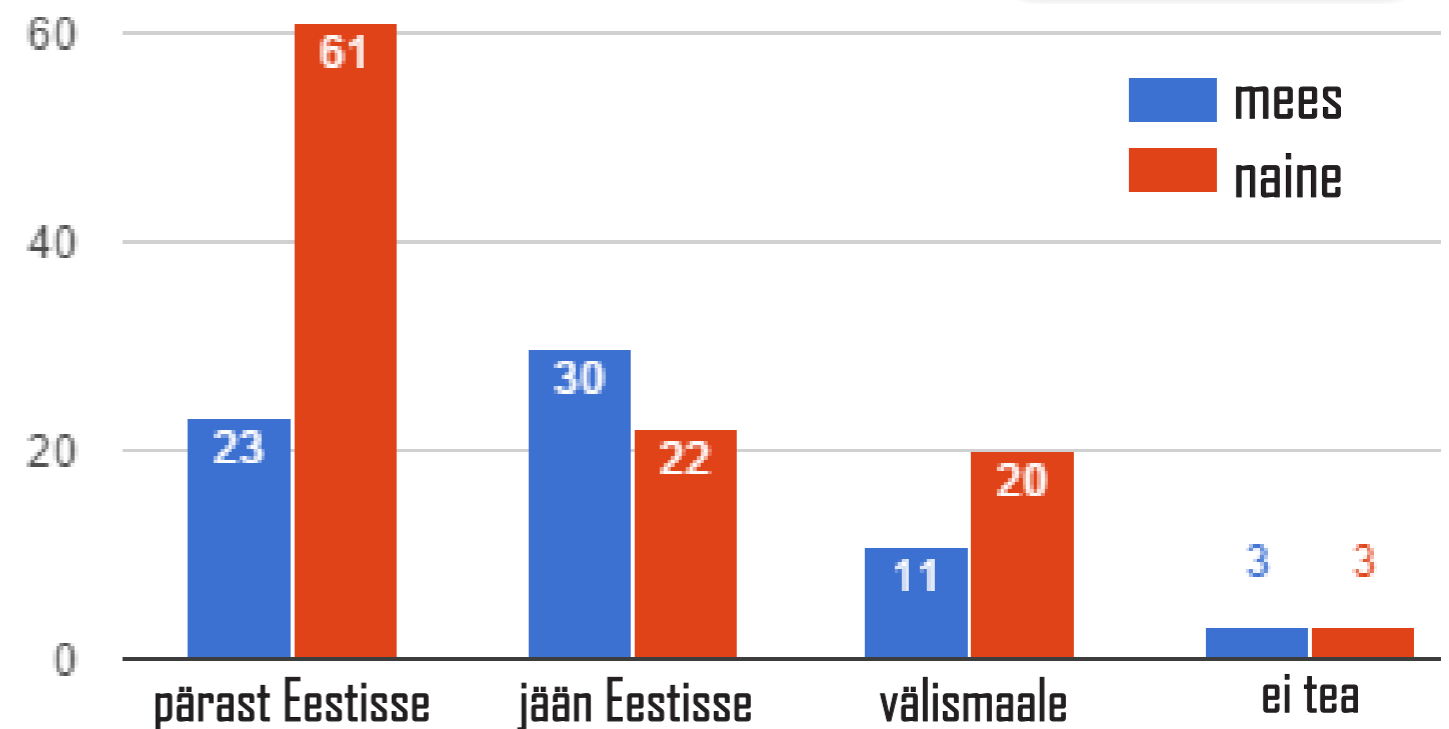
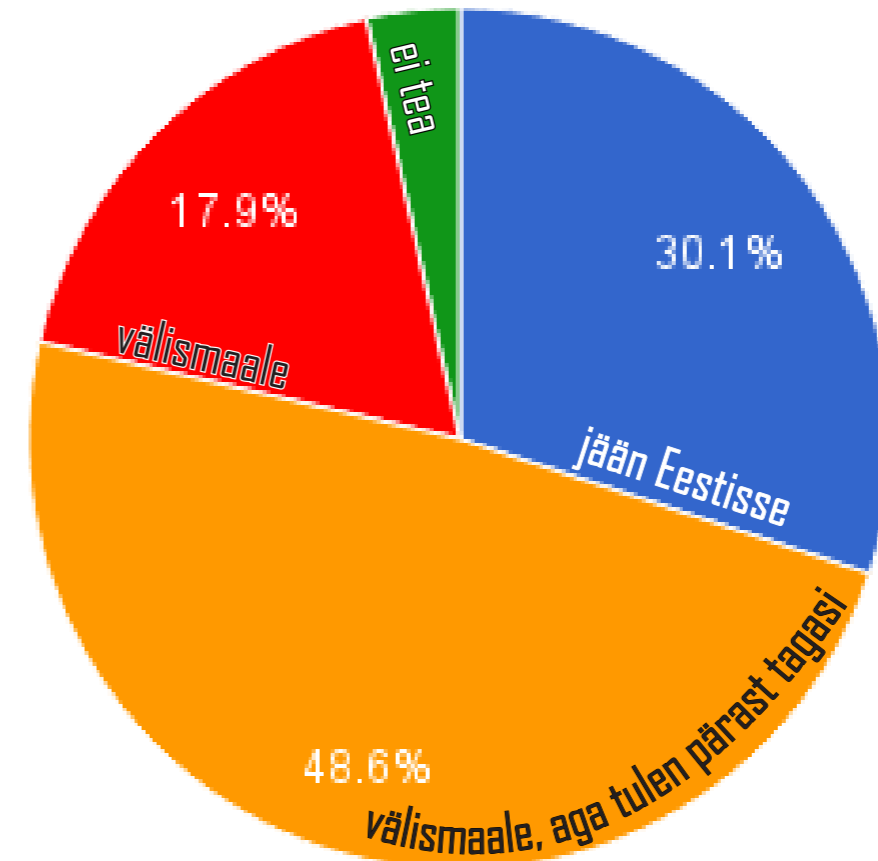

Mina ja patriootlus: eesti särk on välismaal ikka kaasas. Foto: erakogu

KUHU VOOLAD, NOOR TREFFNERI VERI?

GREETE HOLLAS

EEVA LIISA BENDER

Kallis kodumaa

Laura Jõgar

Kõnnin sinu armsal pinnal, minu kallis kodumaa. Kas ma olen küllalt hinnand, et mu oma oled sa.

Siin mu kõugud ringi käisid, Eesti paigad kaunid näisid, neile kalliks sai see maa, jäid nad siia elama.

Eestimaa on küllalt väike, aga siingi paistab päike, mis mu meelt nii rõõmustab, minu kallil isamaal.

Loodus siin on kaunis, ilus, roheline on puude vilus, enda poole tõmbab ta, jälle olen rõõmus ma.

Ei ma saa küll jätta sind, siin vaid olen vaba lind, kui ka vahel rändan ma, varsti tulen koju taas.

MIDA TEHA ENNE, KUI EESTI SAAB 100

KRISTEL SERG

EHK $\sqrt{100}$ SOOVITUST

- Käi ühel Trad.Attacki, Noep'i, Frankie Animali, Reketi, Genka jne jne kontserdil. Välismaine muusika on hea, kodumaine veel parem.
- Vaata oma silmaga üle (keegi ei keela seda seitsmendat korda teha) mõni nendest imedest, millest kõik välismaalastele jahvatavad. Kiika alla Pae pankranikult või imetle Piusa koopaid, sest kodumaa on ilus.
- Kasuta mõne Eesti start-upi abi igapäevatoimingutes. Möödast on need ajad, kui äpid olid pigem moeasi. Taxify, Transferwise ja ja Lingvist on täiesti toimivad elu lihtsustavad teenused.
- Lase hambad korda teha, kuni see tasuta on. Saad julgelt paraadi otseülekanal kaamerasse naeratada.
- Käi mõnel festivalil. Weekend ei ole ainuke suve tippsündmus.
- Eesti disain pole juba ammu varjusurmas kommunismi poolt segitrambitud kapsamaa. Kobeda hinna eest võid saada asja, millele tänaval järele vaadatakse ja kus H&M sildi asemel ilutseb disaineri nimes mõni täpitäht.
- Eesti ajakirjandus õitseb ja õilmitseb. Traditsiooniliste lehtede kõrval loetakse üha enam ka näiteks Müürilehte. Anna uuele ja huvitavale võimalus!
- Eestis on kõik probleemid paari hiireklikiga lahendatavad. Kui sul on hea äriidee, siis anna aga tuld! Ajujaht, EAS ja paljud teised ettevõtmised ja organisatsioonid toetavad kahe käega!
- Jah, koledad ja risustavad võõrsõnad on meie eneseväljenduse lahutamatud osad, aga on ka mõned ilusad sõnad igapäevasesse keelekasutusse imbunud. Heaks näiteks on „taristu”. Mulle isiklikult sümpatiseerivad „sujundama” ja „aasristmik”.
- Isegi, kui sa oled tõeline antipatrioot, siis teiste inimeste vastu tasub aeg-ajalt kena olla. Naerata kassapidajale, suvalisele vanainimesele ja täna lehvitusega autojuhti, kes su üle tee laskis. Kui üksteisega arvestada, siis on elu ilusam.